

[st]OKKAR GÖTUR

Ný byggð ofan á
Sæbrautarstokk

YRKI ARKITEKTAR
Mýrargötu 26, 101 Reykjavík
Sími: 552 6629 · yrki@yrki.is
Kt: 560997-3109 · www.yrki.is

DAGNÝ LAND DESIGN

Staðan í dag

Skipulag borga eru að miklu leiti mótuð af samöngukerfi þess. Samgönguskipulag Reykjavíkurborgar hefur að mestu leyti verið byggt á forsendum bílsins og aðrir samgöngumáttar hafa svo þurft að aðlaga sig að akbrautum bíla. Strætó er alltaf eftirá viðbragð sem þarf að aðlaga sig að þegar ákveðnum akbrautum bíla og göngustígar eru lagðir eftir akbrautum og skulu aðlaga sig að forsendum bílsins.

Hraðbrautir og helgunarsvæði þeirra slíta í sundur byggðina svo að byggingar standa á köflum í vegi fyrir þeim í stað þess að vera hluti af þeim, hluti af heild.

Svæðið í dag

Sæbraut virkar eins og stórfliót sem skilur hið gróna Vogahverfi frá Vogabyggð og Elliðaánum.

Uppbygging íbúðabyggðar í Vogabyggð hvetur til frekari tengingar milli nýrra byggðar og þeirra eldri.

Með því að setja Sæbraut í stökk frá Skeiðarvogi að Vesturlandsvegi (Ártúnsbrekku) verður til möguleiki á að tengja saman Vogahverfi við Vogabyggð og Elliaárdal.

Með byggð ofan á stokknum verða til ný verðmæti sem á endanum borga upp framkvæmdarkostnað. Þar að auki fæst heildstæðari og manneskjulegri byggð til frambúðar sem býður upp á aukið mannlíf og aukin lífsgæði.

Hugmyndafræðin

Hugmyndin er að móta hágæða byggð með góðum tengingum svo hið rótgróna Vogahverfi sameinast Vogabyggð og úr verði sterkari heild.

Þessi nýja byggð býður upp á aukna þjónustu- og atvinnustarfsemi sem nýir og núverandi íbúar á svæðinu njóta góðs af.

Með auknum íbúafjölda og betri tengingum hverfisins við aðra borgarhluta verða til forsendur fyrir rekstri verslana og þjónustu í nálægð við íbúa.

Hágæða byggð

Hægt er að bjóða upp á hágæða byggð með því að miða skipulagi og hönnun þannig að grunnþjónusta sem svarar daglegum þörfum er innan 10-20 mínútna göngufjarlægðar frá heimilinu.

4 lykil þjónusturættir þurfa að vera í um það bil 10 mínútna göngufæri til að ná fram þessum gæðum:

- dagvöruverslun,
- leik- og grunnskóli,
- almenningsrými,
- stoppistöð hágæða almenningsgangna.

Fyrstu þrír þættirnir styrkja hverfið sem eina heild en stoppistöð hágæða almenningsgangna tengir það við aðra hluta borgarinnar. Þannig geta íbúar sótt daglega þjónustu í nágrenni við heimili sitt og sótt vinnu eða aðra þjónustu utan hverfisins með almenningsamgöngum.

Enn fremur þarf yfirbragð hágæða byggðar að tryggja:

- næga dagsbirtu inn í íbúðir,
- skjól fyrir vindum,
- fjölbreytt almenningsrými.

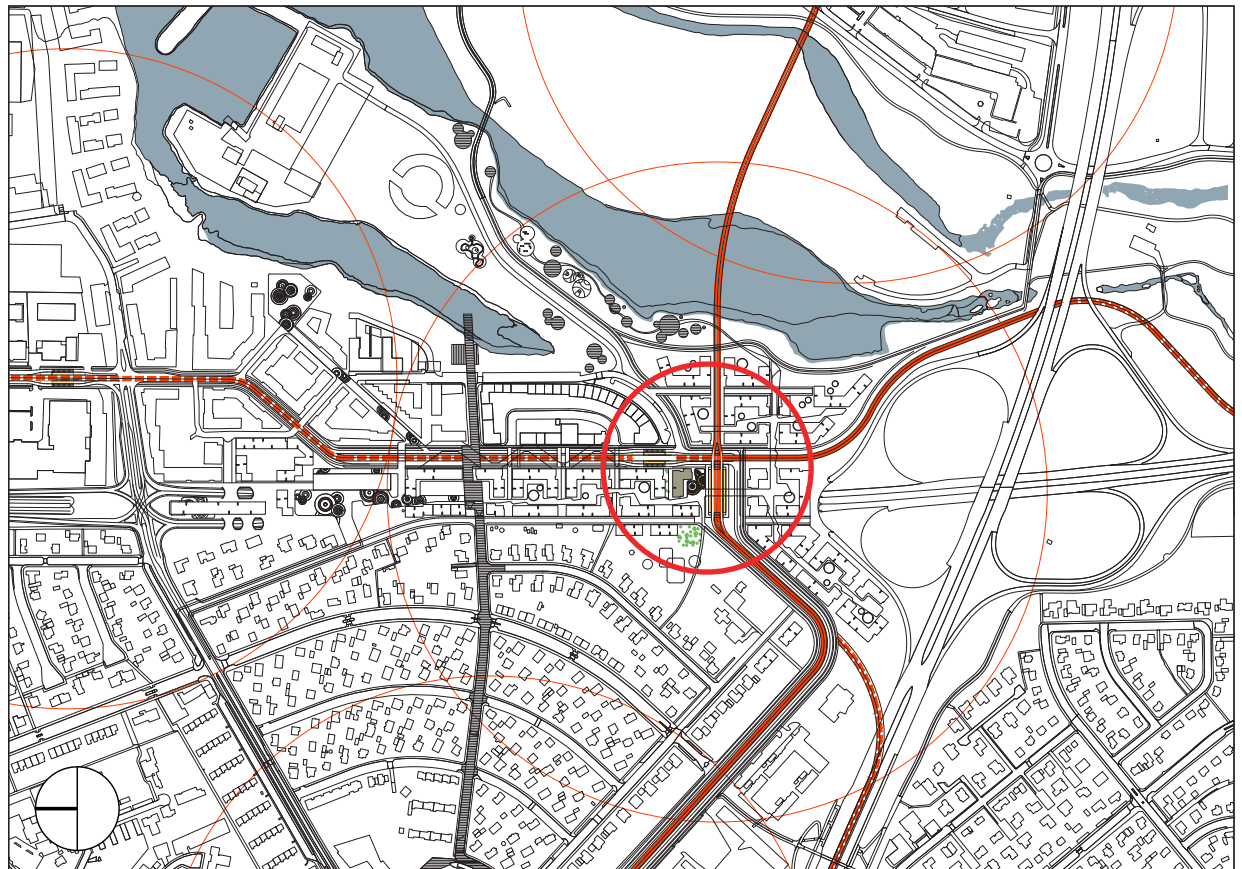
Almenningsrýmin

Í hágæða byggð er að finna fjölbreytt og áhugaverð almenningsrými sem bjóða upp á félagsleg samskipti á öllum stigum.

Almenningsrými í góðu samspili við einkasvæði íbúða nýtast sem framlenging á heimilinu.

Allt frá stofunni heima (einkasvæði), yfir í svalir (hálf einkasvæði) sem liggja að sameiginlegum inngörðum (hálf almenn svæði) sem tengjast svo götum og torgum (almennings svæði).

Frá rólegheitum heimilisins og út á ys og þys borgargötunnar.

SÆBRAUT: Kjarnastöð Borgarlínu er við gatnamót Dugguvogar og Suðurlandsbrautar.

Hlutverk gatna

Til að ná þessum gæðum fram þarf að nálgast götur sem fjölnotarými með ólík hlutverk og rými fyrir ólíka ferðamáta.

Gera þarf ráð fyrir að götur geti þjónað ólíkum þörfum allra ferðamáta.

Gangandi í forgang

Götur eiga að vera almenningsrými fyrir alla. Svo hægt sé að tryggja aðgengi allra ferðamáta í göturýminu eru þarfir gangandi vegfarenda settar í forgang við úthlutun á almenningsrýminu.

Allar götur skulu hafa rými fyrir gangandi vegfarendur með aðgengi fyrir alla (s.s. hjólastóla og barnavagna).

Með því að forgangsraða göturýminu til gangandi vegfarenda er verið að svara ólíkum þörfum ferðamáta eftir hraða. Þar sem gangandi fara hægar yfir þarf að huga að sem flestum styttingum leiða og tengingum fyrir þau.

Að setja gangandi vegfarendur í forgang þýðir:

- Þéttara stíganet fyrir gangandi vegfarendur – auðveldar styttingar á leiðum og býður upp á fjölbreyttara leiðarval.

- Forðast skal að senda gangandi vegfarendur niður/undir eða yfir aðra ferðastrauða, þar sem það lengir ferðir og ferðatíma.

Götur eru ekki aðeins samgöngurými til að koma fólki milli staða og mynda tengingar, heldur einnig dvalarrými. Þessi hlutverk takast á þar sem samgöngurýmið er hugsað til að stytta sem mest ferðatíma og byggir á skilvirkni, á meðan dvalarhlutverkið snýst um að fá fólk til að staldra við og dvelja sem lengst.

Að þjóta eða njóta.

Þetta þýðir að við skipulag gatna þarf að huga bæði að tenginum (gatan sem samgöngurými) og starfsemi (gatan sem dvalarrými). Þá er mikilvægt að horfa á hvernig götur og stígar tengjast öðrum almenningsrýmum, það eru garðar og torg.

Ekki geta allar götur verið vinsælir áfangastaðir, rétt eins og allar götur geta ekki

borið alla ferðamáta.

Því fá götur ólík hlutverk eftir því fyrir hvaða ferðamáta þær eru og hvaða starfsemi liggur við þær.

Í töflu 1 er sýnt hvernig samspil ferðamáta og landnotkunar (starfsemi við götur) er háttað.

Tafla 1: Tegundir gatna og landnotkun

	Ferðamáttar	Landnotkun	Aðskilnaður í yfirborði	Aðskilnaður með kanti	Bílastæði við akbraut	Lestun og losun á vörum	Hámarkshraði
Borgargötur	Göngustígur	Verslun + þjónusta	Já	Já	Já, ef rými er til staðar	Lítið mál, nægt rými fyrir stærri bíla að stoppa	40 km/klst
	Aðskilinn hjólastígur	Léttur iðnaður					
	Borgarlínubrautir	Skrifstofur					
	Akbrautir	Íbúðir ofan jarðhæðar					
Tengigötur	Göngustígur	Verslun + þjónusta	Já	Já	Já, ef rými er til staðar	Nægt rými til staðar	40 km/klst
	Aðskilinn hjólastígur	Léttur iðnaður					
	Borgarlínubrautir	Skrifstofur					
	Akbrautir	Íbúðir					
Íbúagötur	Sameiginlegir göngu og hjólastígar	Verslun + þjónusta	Já	Nei	Já, ef rými er til staðar	Ætti að vera óþarfi	30 km/klst
	Akbraut(ir)	Skrifstofur					
		Íbúðir					
Samrými	Sameiginlegit rými fyrir gangandi, hjólandi og akandi.	Verslun + þjónusta	Nei	Nei	Nei	Ef það er rými fyrir hjólastóla og vagna að komast framhjá.	15 km/klst
Stígar	Sameiginlegir eða hjólastígar aðskildir	Opin svæði	Já ef straumar	Fyrst og fremst	Nei	Bílar útilokaðir (nema viðhald á vegum borgar)	15 km/klst (25 km/klst ef aðskildir)
		Verslun + þjónusta	gangandi og	með svigrúmi			
		Skrifstofur	hjólandi eru				
		Íbúðir	aðskildir				

SÆBRAUT : vegir

Íbúðargötur

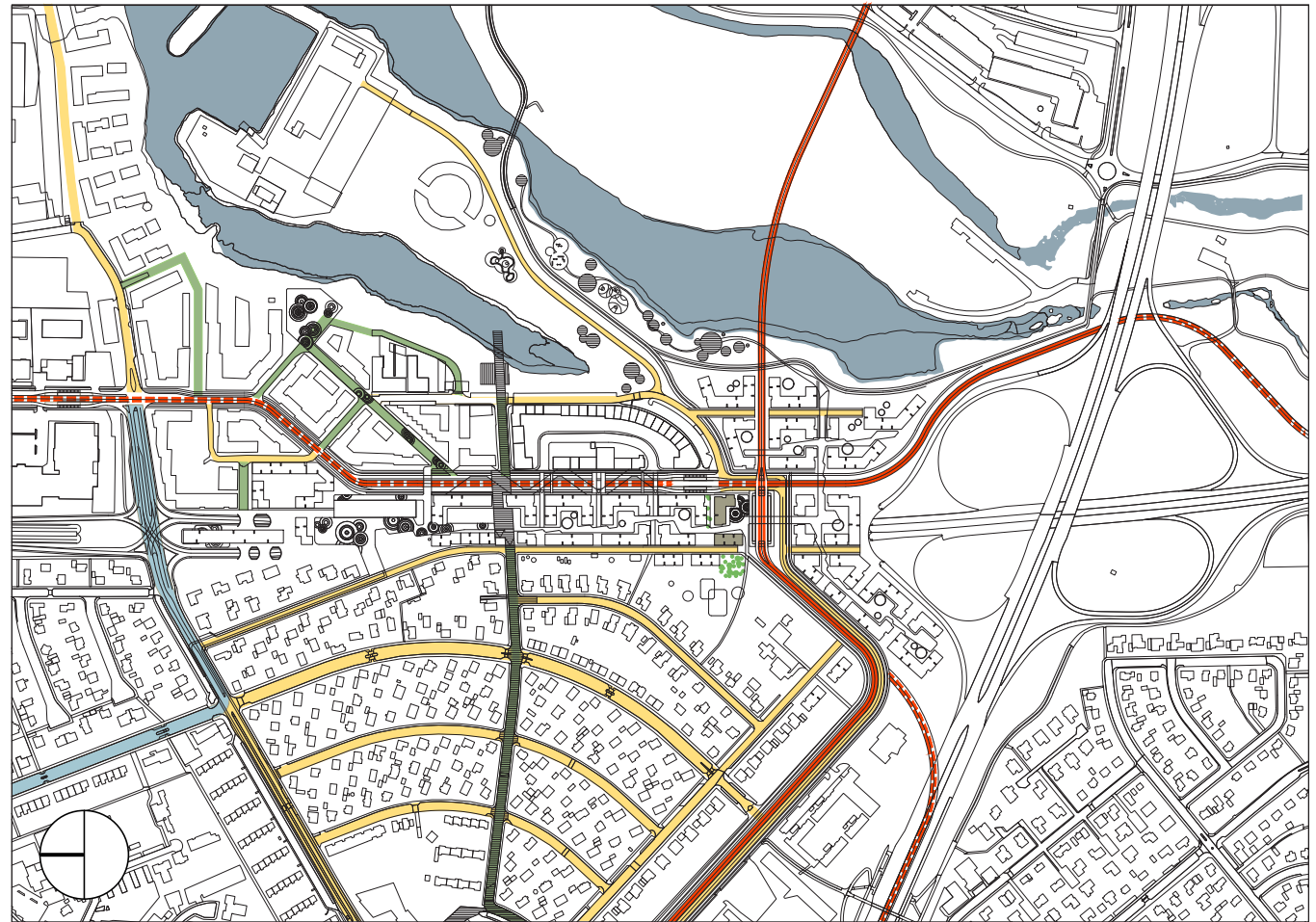
Tengigötur

Samrými

Borgarlína

OKKAR GÖTUR

Meginmarkmiðið með tillögunni er að styrkja hverfið sem eina heild en á sama tíma skapa góðar tengingar þess við borgina og höfuðborgarsvæðið allt. Þannig verði til sterkt hverfi með sín sérkenni sem er líka hluti af borginni.

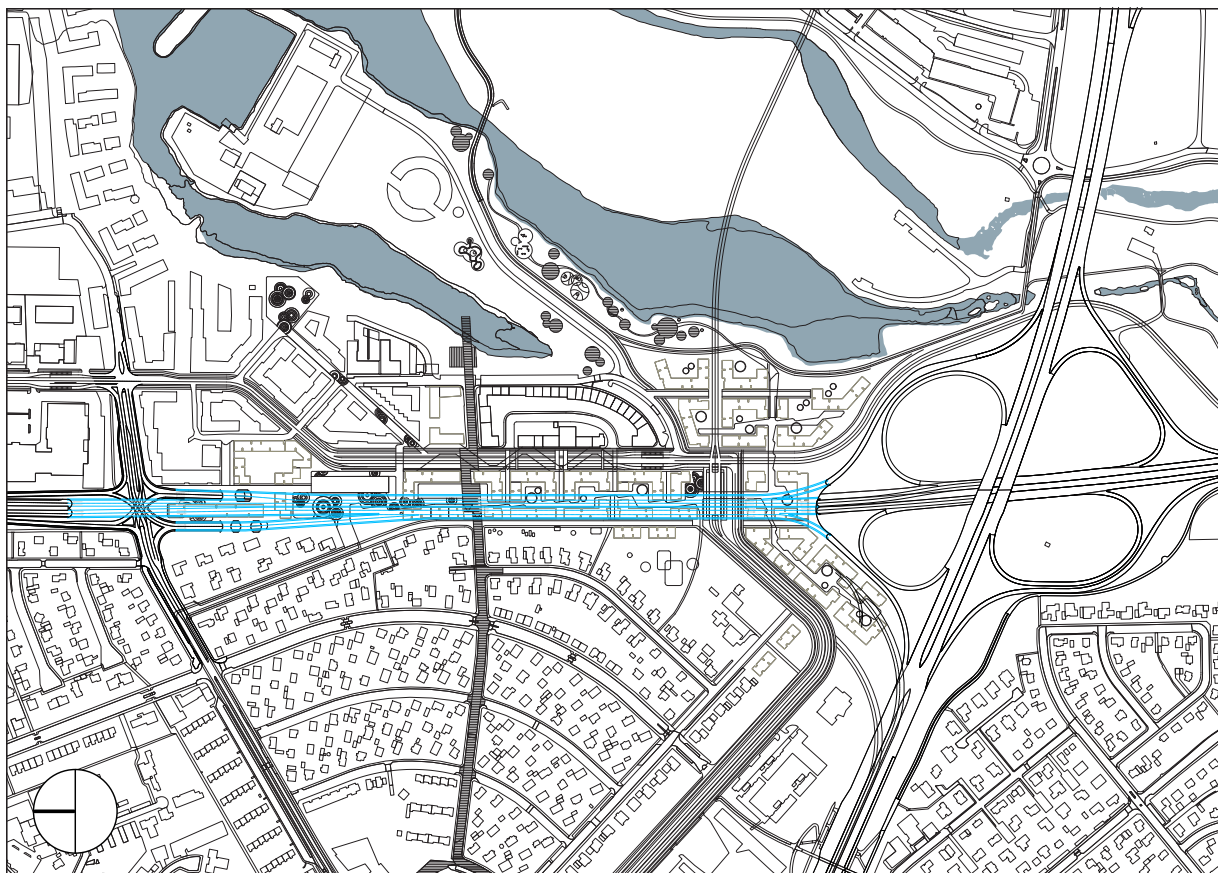
Þessu er náð fram með því að:

- setja gangandi vegfarendur í forgang,
- staðsetja starfsemi með 10 og 20 mínútna göngufjarlægðir í huga,
- huga að götunni sem bæði samgöngurými og dvalarrými,
- nýta kjarnastöð Borgarlínu til að skapa nýjan hverfiskjarna.

Með þessum viðmiðum er verið að styrkja hverfið þar sem fyrsta nálgun við skipulag þess eru gönguleiðir og tengingar fyrir gangandi vegfarendur. Lega Borgarlínu og hjólastíga koma svo inn, þá blágrænar ofanvatnslausnir og að lokum er horft til aðkomu bíla.

Útfærsla á stokki

Stokkurinn nær frá gatnamótum Skeiðarvogs og Sæbrautar að mislægum gatnamótum við Vesturlandsveg. Við þetta detta út tvö ljósastýrð gatnamótum á Sæbraut, við Skeiðarvog og Súðarvog.

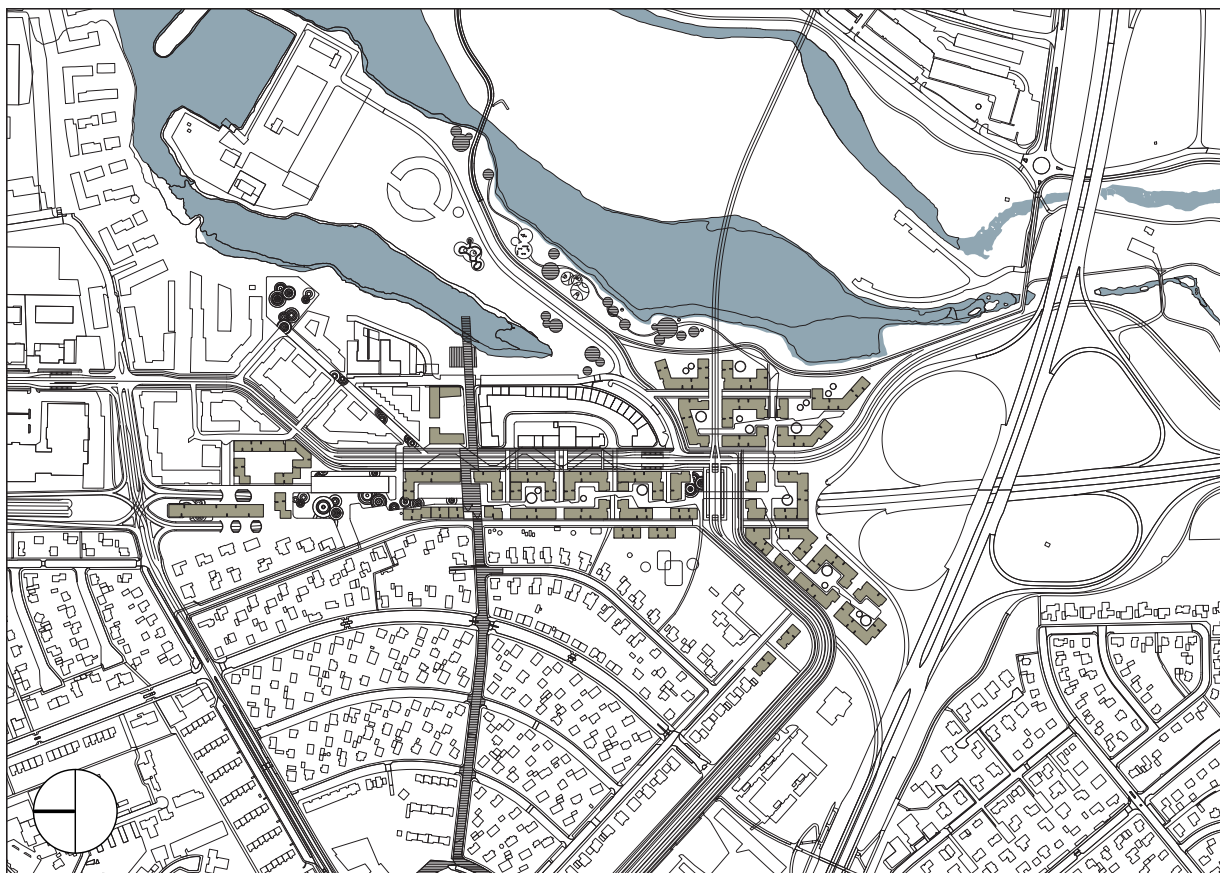
Ný byggð ofan á stokknum

Ný byggð ofan á Sæbrautarstokk tengir saman hið rótgróna Vogahverfi við nýja hverfi Vogabyggðar. Stokkurinn skapar einnig nýja og sterkari tengingu Vogahverfis við Elliðaáarnar og Elliðaárdal. Við þetta verður til samfelld byggð frá Laugardal að Elliðaárdal.

Yfirbragð byggðar

Nýjar byggingar á stokknum eru framlengdar frá lóðum austan við Sæbraut. Þannig brúa nýjar byggingar Vogabyggð við Vogahverfi.

Staðsetning og lega húsa taka mið af því að skapa spennandi og skjólsæl almenningsrými milli húsanna. Byggðin er síðan mótuð og brotin upp til að tryggja sólrik svæði milli húsanna. Hæðir og umfang húsa taka einnig mið af aðliggjandi byggð svo að nýjar byggingar falli vel að núverandi byggð. Byggingarnar móta síðan áhugavert samspil inngarða, leiksvæða og torga sem eru tengd saman með stígum og götum.

Garðar og almenningsrými

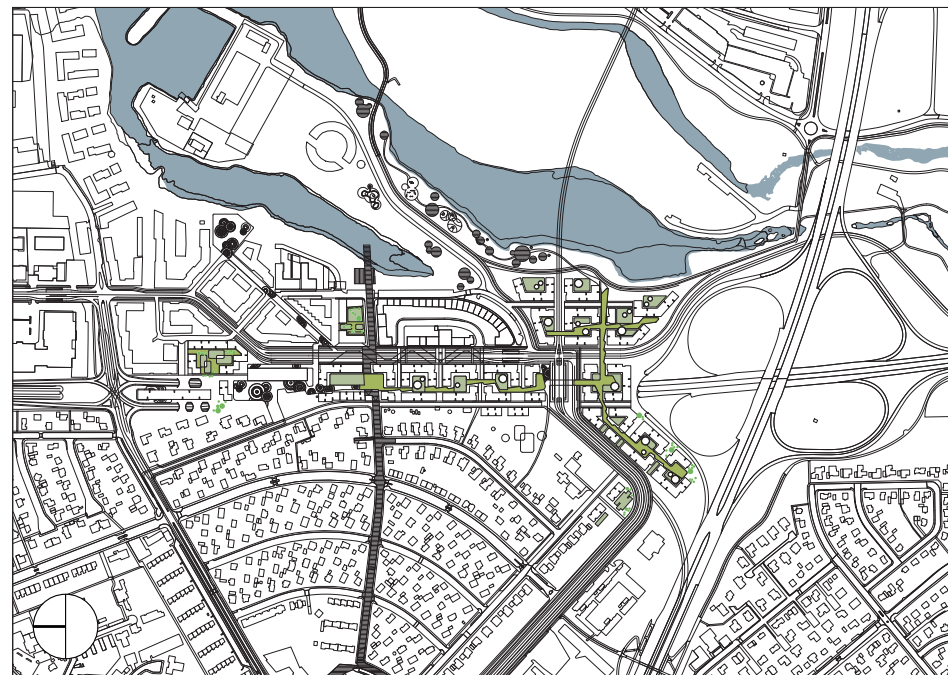
Áhersla er lögð á að nota rýmin milli húsa undir sameiginlega garða fyrir íbúa, leiksvæði og almenningsborg fyrir íbúa og gesti. Staðsetning húsa og uppröðun byggir á því að skapa spennandi, ólík og sólrík rými milli húsanna.

Nýrri byggð fylgir líka minni torg og garðar (t.d. róló) sem nýtist íbúum í nágrenninu.

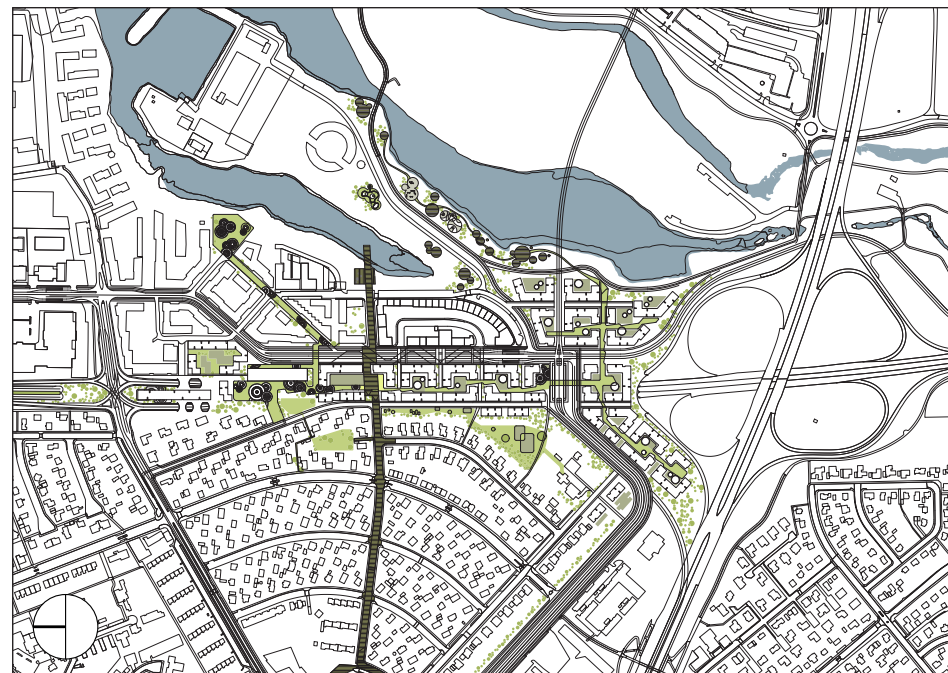
Sameiginlegir garðar, leiksvæði og torg eru tengd saman svo stígar leiðir fólk áfram milli ólíkra almenningsrýma. Allt frá minni dvalarýmum við íbúðir að stóru útivistarperlu hverfisins, Elliðaárdal.

Blágrænar ofanvatnslausnir

Regnvatn af húspökum og götum er leitt áfram á yfirborðinu að gördum og torgum. Þar er regnvatninu safnað saman til leiks og upplifunar eða veitt út í gróðurbeð. Unnið er síðan með landhalla þannig að þegar torg og garðar fyllast er vatni veitt áfram á yfirborðinu út í Elliðaár.

SÆBRAUT: Inngarðar

SÆBRAUT: Almenningssvæði

Nýr hverfiskjarni

Með tilkomu Borgarlínu í hverfið verður til enn sterkari tenging fyrir íbúa við aðra hluta borgarinnar og höfuðborgarsvæðið.

Kjarnastöðvar Borgarlínu eru samgöngumiðstöðar þar sem gera má ráð fyrir mikilli umferð gangandi vegfarenda. Stöðvarnar eru mikilvægir tengipunktar í leiðarkerfi Strætó og Borgarlínu. Slíkt skapar nýjar forsendur fyrir verslanir og þjónustu sem reiða sig á mikla umferð fólks. Þannig verður til hvati til að reka verslun og þjónustu í og við kjarnastöðvar.

Því er lagt upp með að staðsetja meirihluta verslana og þjónustu í og við kjarnastöðina þannig að nýr hverfiskjarni verður til.

Kjarnastöðin

Kjarnastöð Borgarlínu er staðsett ofan á stoknum við enda Súðarvogar og Dugguvogar. Suðurlandsbraut er framlengd og mætir Dugguvogi við kjarnastöðina.

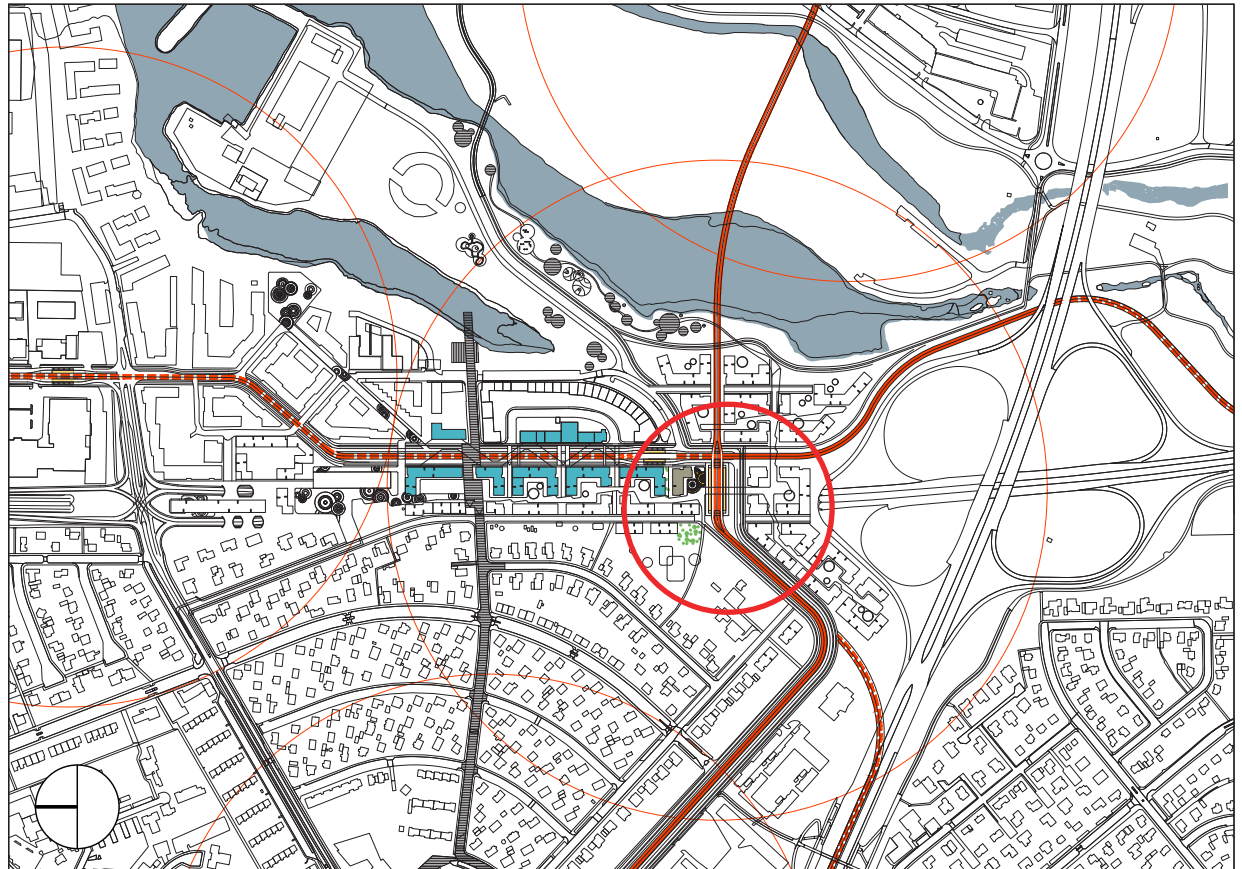
Við kjarnastöðina er byggðarkjarni undir verslun, þjónustu og skrifstofur.

Kjarnastöð við enda Dugguvogar skapar forsendur fyrir frekari uppbyggingu á verslun og þjónustu við götuna og er starfsemi beint þangað. Dugguvogur verður þannig þjónustu og verslunargata hverfisins.

Staðsetning stöðvarinnar, mitt á milli Vogahverfis og Vogabyggðar, gerir hana

aðgengilega báðum hverfum.

Kjarnastöð í Vogabyggð verður mikilvæg tengistöð þar sem vagnar frá Mjódd og suðurhluta höfuðborgarsvæðisins mæta vögnum sem aka vestur og austur um höfuðborgina. Þá er gert ráð fyrir tengingu Borgarlínu í norðurátt um Dugguvog og Skútuvog.

SÆBRAU: Verslunargata Dugguvogar við kjarnastöð Borgarlínunnar

Vogatorg

Kjarnastöðin og byggingarnar við hana mynda nýtt torg, Vogatorg, sem opnast til suðurs.

Byggðin mótar skjól fyrir norðanáttum á torginu og gert er ráð fyrir að starfsemi jarðhæða geti opnað sig út á torgið.

SÆBRAUT : Vogatorg við kjarnastöð Borgarlinunnar.

Gæði byggðarinnar metin

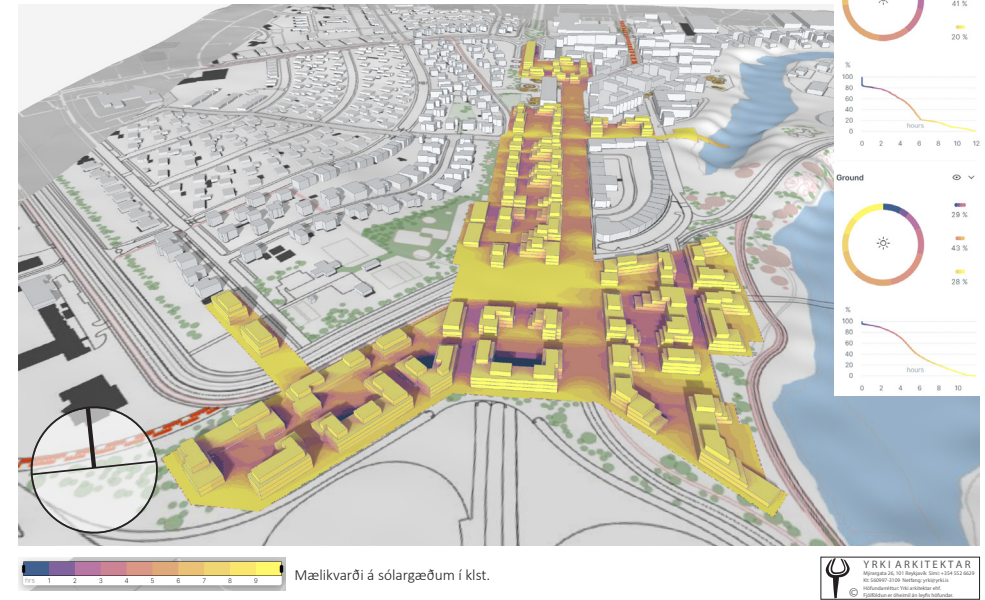
Með tölvulíkani og gervigreind voru gæði byggðarinnar metin.

Sól og dagsbirta

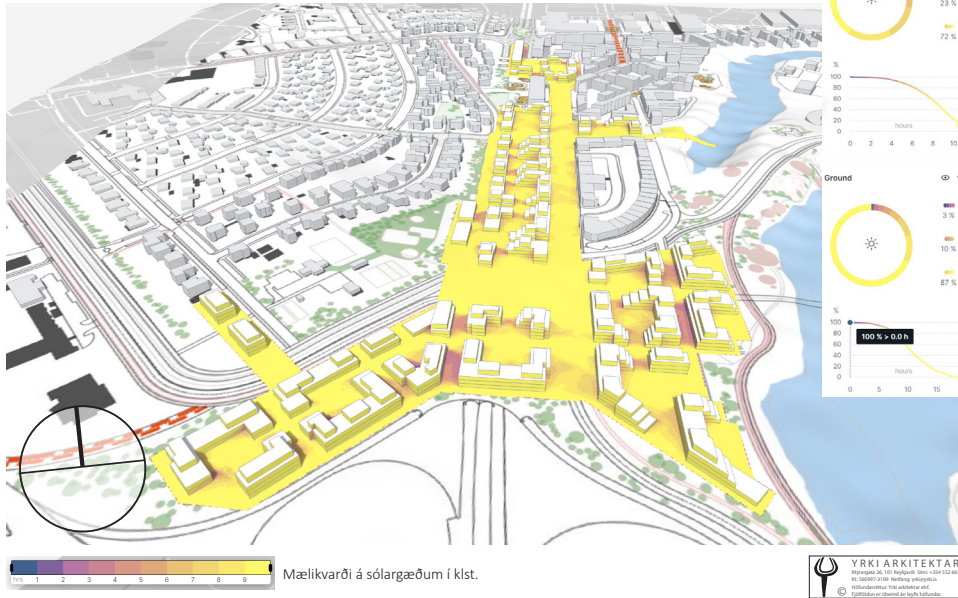
Samkvæmt greiningu er almenningsrýmin og garðar sólrík svæði sem njóta sólar meirihluta dags.

Meiri hluti útveggja á nýjum byggingum, eða 88,3%, njóta mikillar dagsbirtu yfir daginn (ljósgrænir fletir).

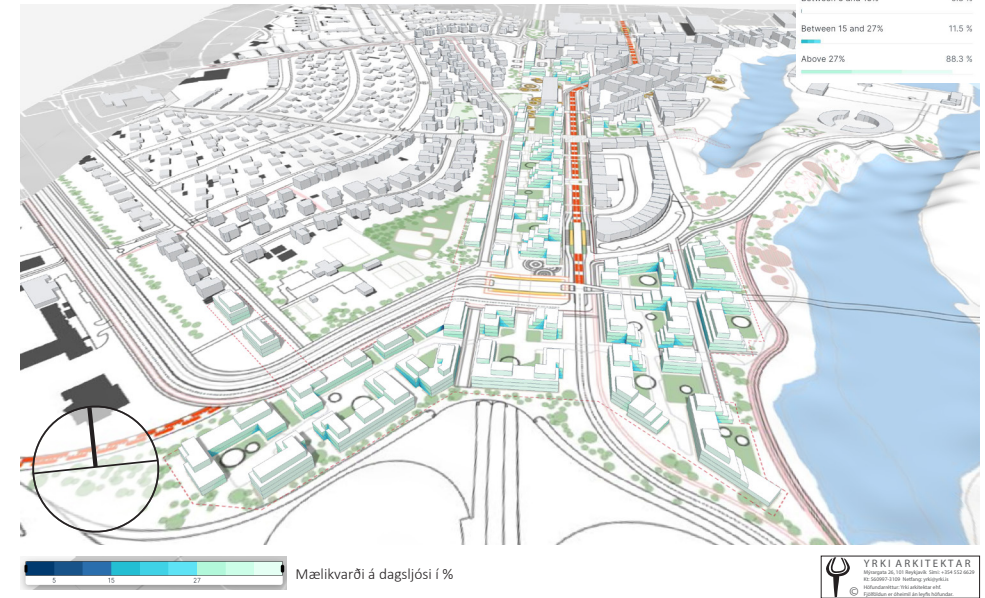
SÓLARLIJÓS : meðaltal yfir daginn á byggð - 21.mars

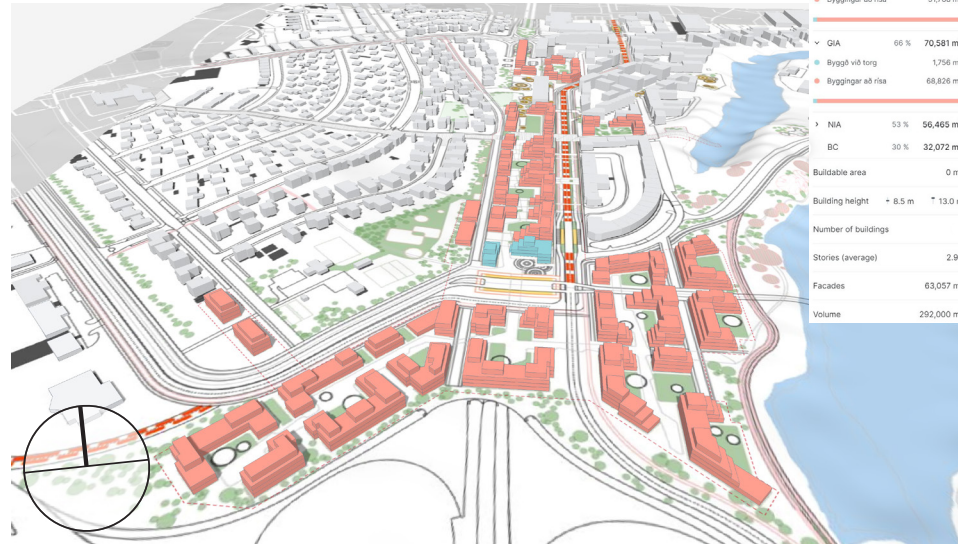
SÓLARLIJÓS : meðaltal yfir daginn á byggð - 21.júní

DAGSLJÓS : meðaltal yfir daginn á byggingum

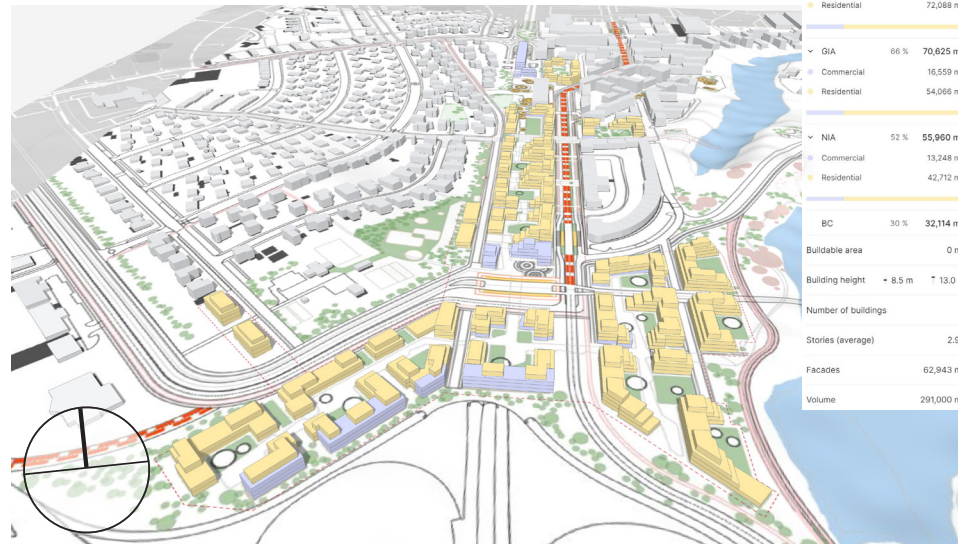
UPPBÝGGING : ný byggð og kjarnastöð

■ NÝ BYGGÐ
■ KJARNASTÖÐ

STARFSEMI : íbúðir og þjónusta

■ ÍBÚÐIR
■ ÞJÓNUSTA

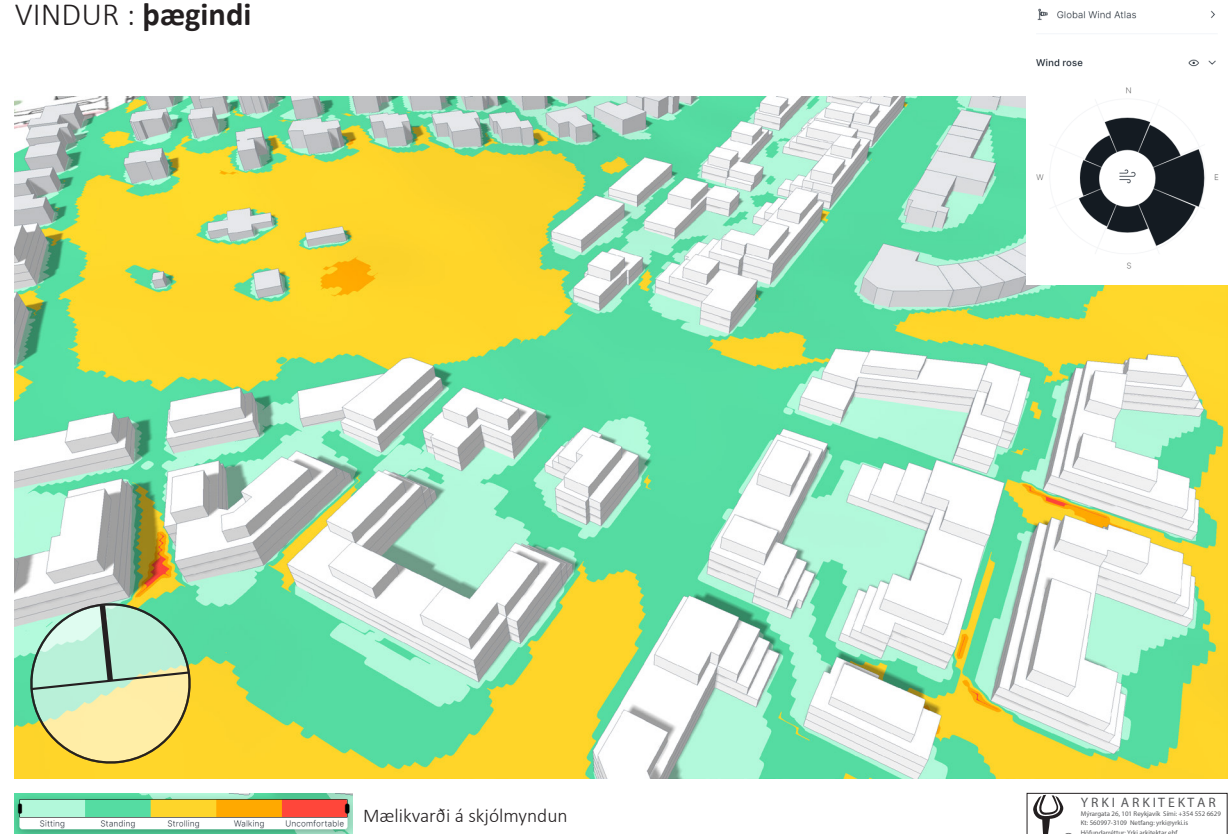
Vindafar

Vindgreining sýnir að almenningssými og garðar eru vel varin fyrir helstu vindáttum.

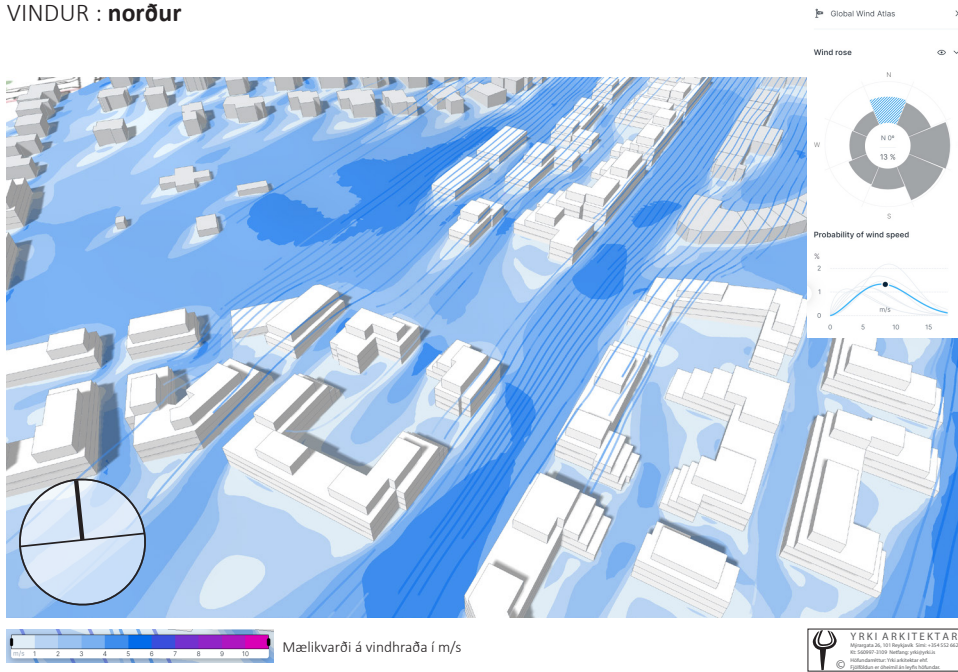
Þægindakort sýnir hvernig er að dvelja útivið á opnum svæðum. Svæðin næst byggingum eru flest öll hentug til að sitja við og dvelja til lengri tíma (ljós græn svæði). Meiri hluti annara úti svæða eru þægileg til að standa og staldra við í skemmri tíma (græn svæði) á vindasömum dögum.

Athuga skal að í greininguna vantar allan gróður, m.a. gróður við Steinhlið sem skýlir Vogatorgi.

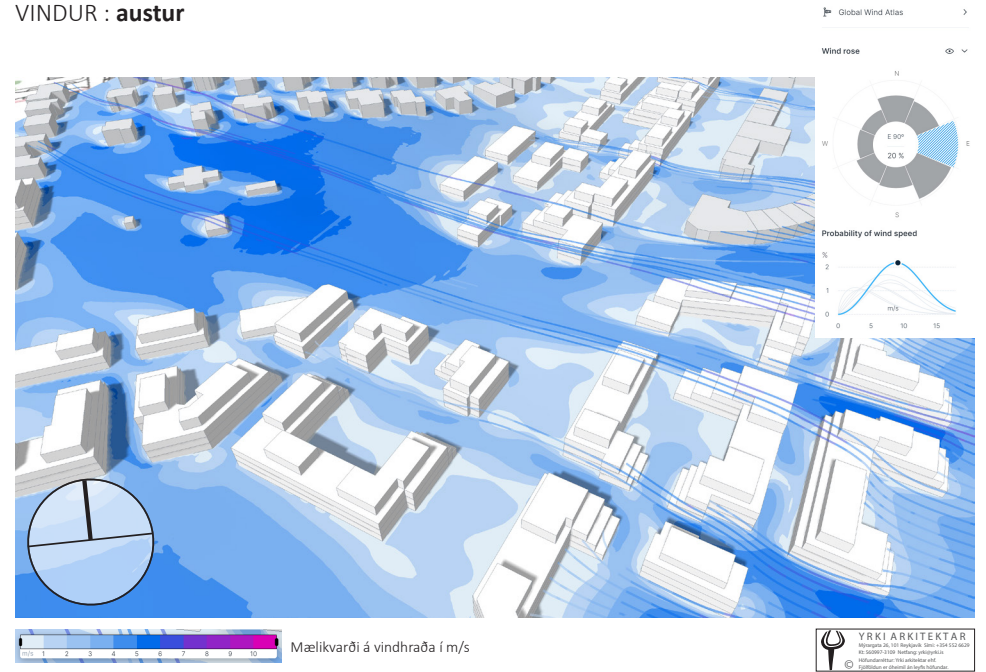
VINDUR : þægindi

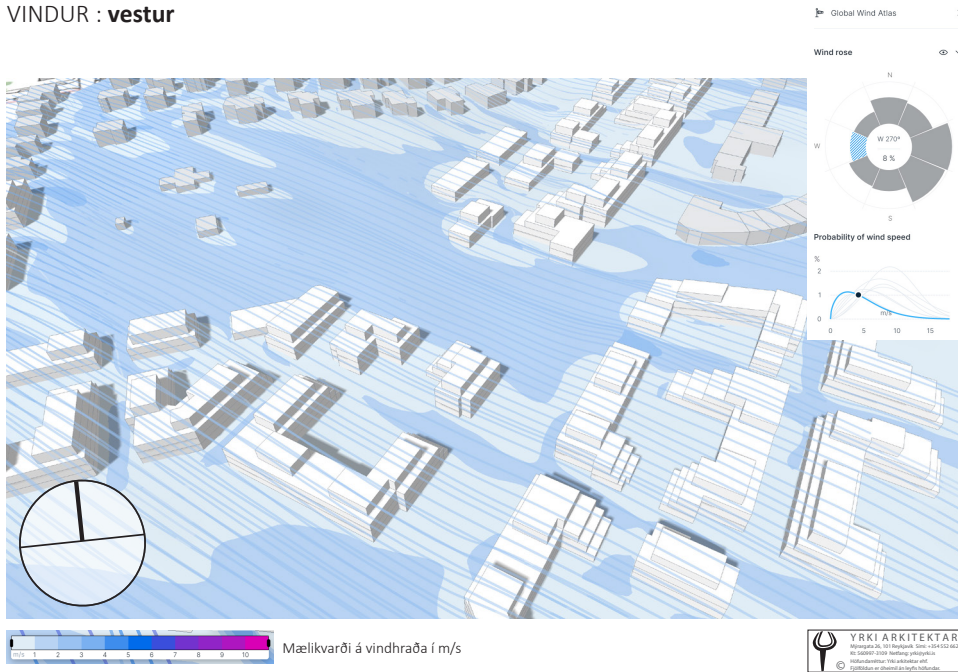
VINDUR : norður

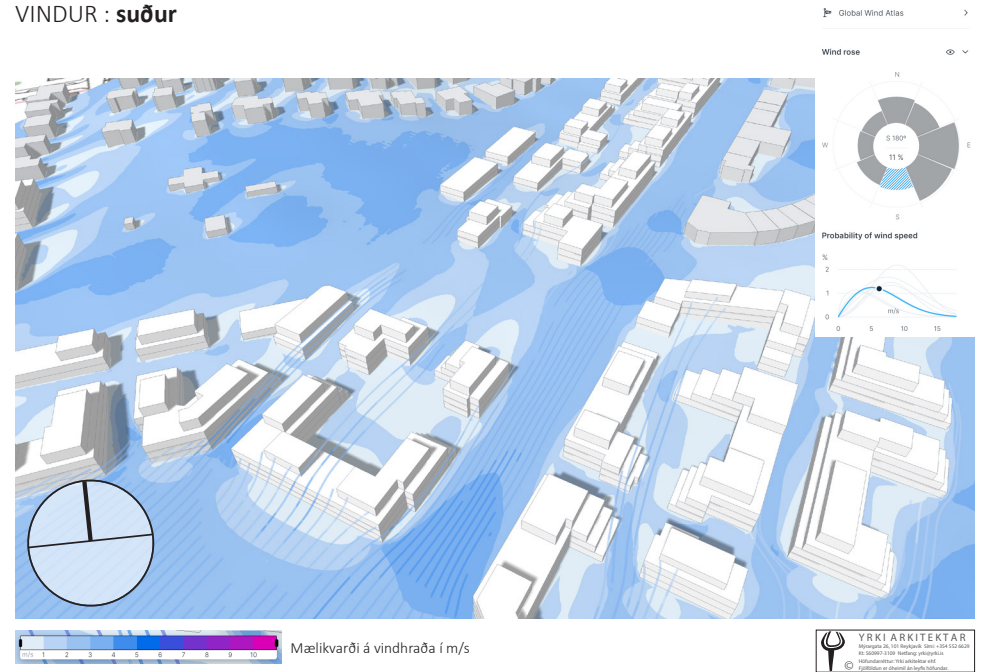
VINDUR : austur

VINDUR : vestur

VINDUR : suður

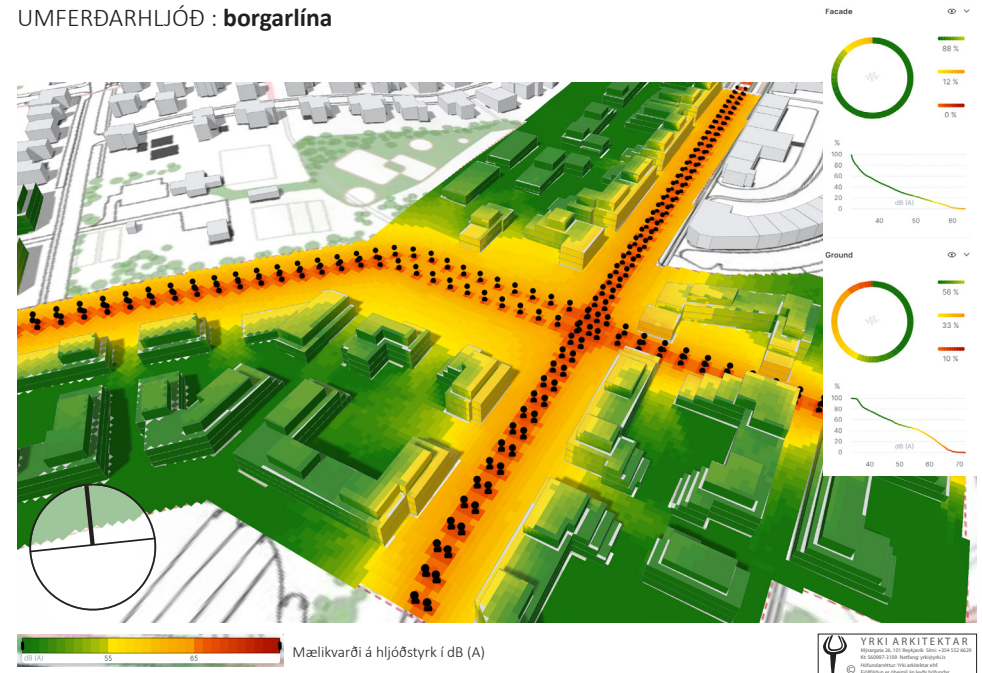
Hljóðvist

Hávaði frá umferð Borgarlínu og almennri bílaumferð er metin.

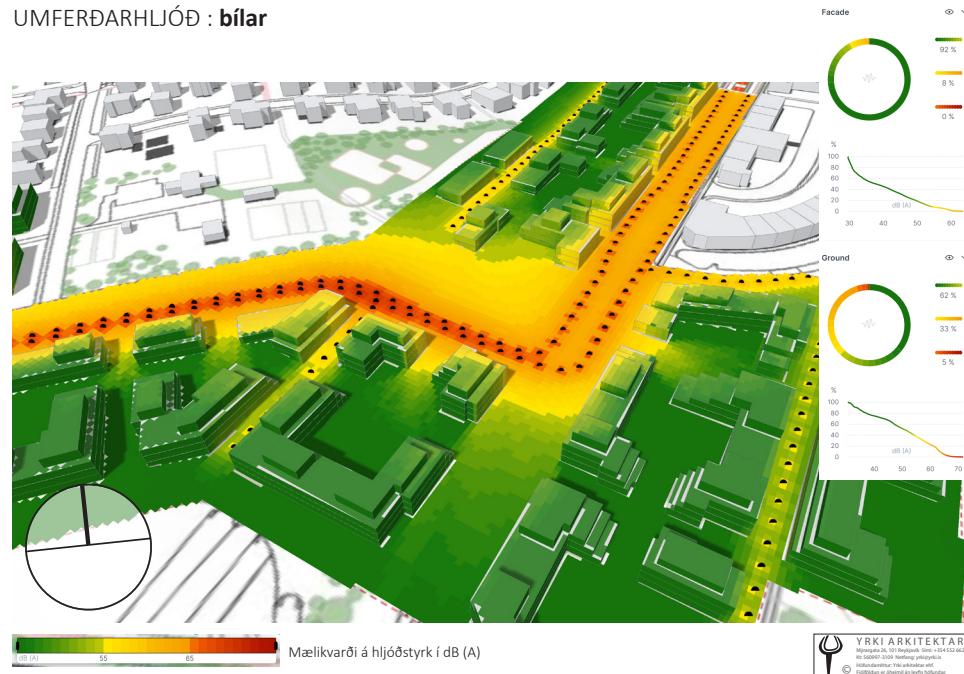
Sé litið til hljóðvistar er mestur hávaðinn meðfram Suðurlandsbraut og Dugguvogi en þar er gert ráð fyrir meirihluta umferðar inn í hverfið. Gert ráð fyrir verslunar- og þjónustustarfsemi og skrifstofum við þessar götur. Gera þarf ráðstafanir fyrir íbúðir við þessar götur til að ná hljóðvist í samræmi við byggingareglugerð.

Garðar og torg eru flest öll í vari frá umferðarhávaða.

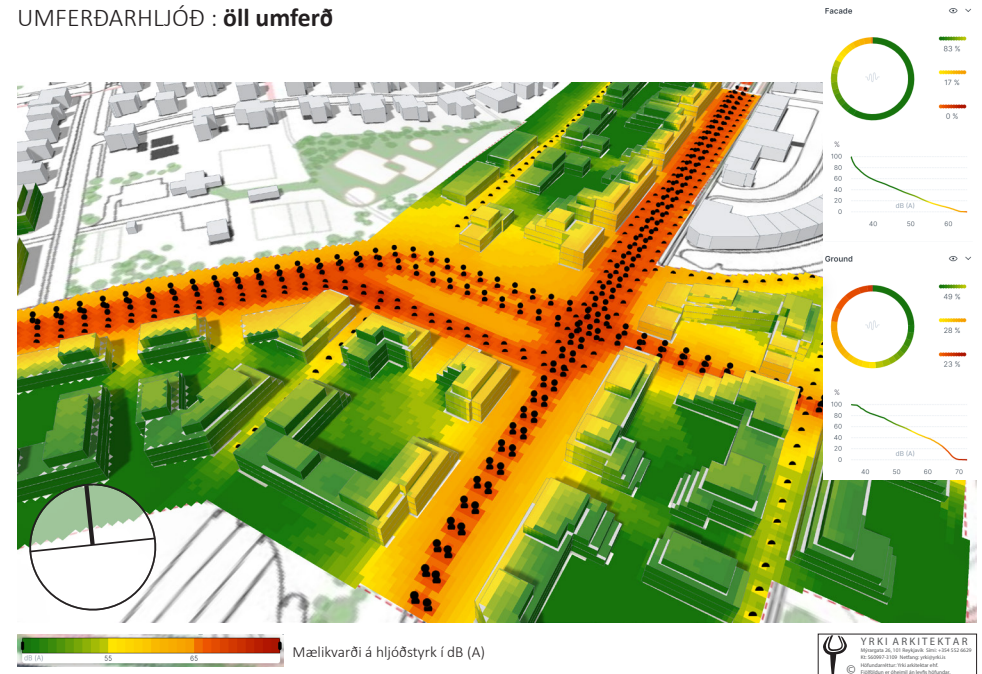
UMFERÐARHLJÓÐ : borgarlína

UMFERÐARHLJÓÐ : bílar

UMFERÐARHLJÓÐ : öll umferð

SÆBRAUT : Dugguvogur, horft til norðurs.

Samgönguskipulag

Gangandi vegfarendur

Eins og komið hefur fram er tillagan byggð fyrst á forsendum gangandi vegfarenda. Gangandi fara hægar yfir og hafa því tækifæri til að upplifa og skynja umhverfi sitt betur.

Þannig er vel gætt að þéttni gönguleiða eftir götum og stígum milli almenningsvæða svo að svæðið bjóði bæði upp á skilvirkar gönguleiðir til að ferðast eftir en líka góða og fjölbreytta upplifun ef löngun verður til að taka lengri leiðina heim.

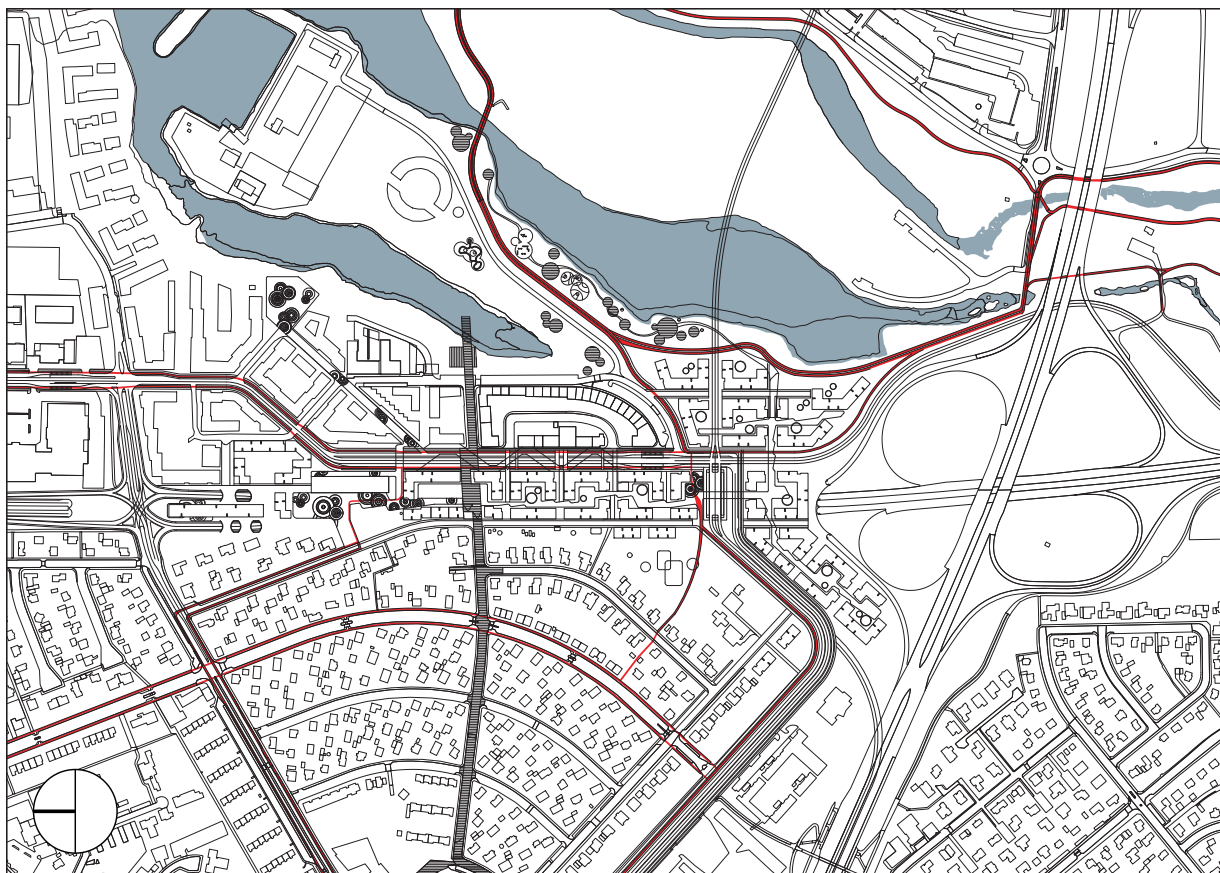
Bein tenging frá Vogaskóla og Menntaskólanum við Sund er tryggð með því að breyta Snekkjuvogi í samrými (e. shared space) þar sem gangandi og hjólandi umferð getur haldið áfram inn í Vogabyggð frá Barðavogi en bílaumferð kemst þar ekki yfir stokkinn.

Almenningsamgöngur

Búið er að ákveða legu Borgarlínu í grófum dráttum en í tillögunni er farið nánar í að staðsetja hana og stoppistöðvar.

Kjarnastöð Borgarlínu í Vogabyggð tekur mið af því að hægt sé að byggja upp starfsemi og íbúðabyggð í nálægð við stöðina. Þá var horft til þess að stöðin þjóni íbúðabyggð í Vogahverfi og Vogabyggð sem best. Það er gert með því að ná stöðinni sem næst miðju beggja hverfanna og koma henni fyrir svo byggja megi frekar við hana.

Staðsetningin tekur líka mið að því hvernig línan kemur niður Ártúnshöfða og yfir Elliðaárnar um Geirsnef. Borgarlínan tekur þannig skýra stefnu frá Ártúnshöfða, yfir Elliðaárnar og inn í Vogabyggð áður en hún sveigir inn á Suðurlandsbraut. Þessi staðsetning stöðvarinnar þjónar einnig flestum íbúum þar sem stöðin er komin inn að rótgrónu hverfi og gert er ráð fyrir frekari uppbyggingu Vogabyggðar umhverfis stöðina.

SÆBRAUT: Nýir göngu- og hjólastígar

Fyrir framtíðaráfanga Borgarlínu (sjá brotalínur á yfirlitsmynd) er gert ráð fyrir tengingu frá Mjódd meðfram Elliðaám og undir Vesturlandsveg um stækkað op. Einnig er gert ráð fyrir mögulegri leið frá Vogabyggð og í norður átt meðfram Sæbraut, um Dugguvog og Skútuvog, í átt að Lauganesi og miðbæ.

Einnig er gert ráð fyrir að Borgarlína geti farið frá kjarnastöðinni við Vogatorg og út á Miklubraut í átt að miðbænum.

Hjólastígar

Gert er ráð fyrir í tillögunni að hjólastígar fylgi legu Borgarlínu.

Gott net hjólastíga er að finna um og kringum Elliðaárdalinn. Þetta net er tengt með fleiri tengingum inn á hjólastíga meðfram Suðurlandsbraut. Þannig eru tengsl Elliðárdalsins við Laugardal styrkt enn frekar.

Í tillögunni er gert ráð fyrir að opnað verði frekar undir Vesturlandsveg þannig að Elliðaárnar og dalurinn fái flæða betur áfram út í voginn. Við það verður til sýnileg tenging milli Árhólma og Geirsnefs. Við þessa opnum verður frekari forsenda til að staðsetja Borgarlínu

frá Mjódd þarna undir sem og fleiri hjóla- og göngustíga meðfram ánni.

Lokað er á almenna bílaumferð frá Geirsnefi að Vogabyggð en gamla brúin notuð áfram fyrir hjóla- og göngustíga.

Almenn bílaumferð

Sæbrautarstokkur fleytir megin umferðarþunga brautarinnar undir nýju byggðina og framhjá svæðinu.

Íbúar og gestir Vogabyggðar og Vogahverfis eiga þó greiða leið að verslunum og íbúðum með aðkomu frá Kleppsmýrarvegi og Suðurlandsbraut.

Gert er ráð fyrir megin umferð bíla eftir Dugguvogi, þaðan sem aðgengi er að íbúðagötum og samrými.

Samhengi við aðrar áætlanir

Tillagan er í samræmi við aðrar áætlanir Reykjavíkurborga í húsnæðismálum, loftslagsstefnu og samgöngum.

Húsnæðisáætlun

Tillagan gerir ráð fyrir betri landnýtingu og þéttingu meðfram þróunarási á þróunarsvæði borgarinnar. Með tillögunni verður til öflugt og sjálfbærara hverfi þar sem íbúar geta sótt daglega þjónustu innan hverfisins.

Hverfi sem hefur eftirfarandi fjóra lykil þjónustubætti í um það bil 10 mínútna göngufæri er kjörið fyrir hagkvæmt húsnæði og stúdenta:

- dagvöruverslun,
- leik- og grunnskóli,
- almenningssvæði,
- stoppistöð hágæða almenningssamgangna.

Þetta skapar forsendur fyrir lægri samgöngukostnaði íbúa á svæðinu.

Loftslagstefna

Tillagan er í samræmi við loftslagstefnu Reykjavíkurborgar þar sem kveður m.a. á um gönguvæna borg og heilsueflandi samgöngur.

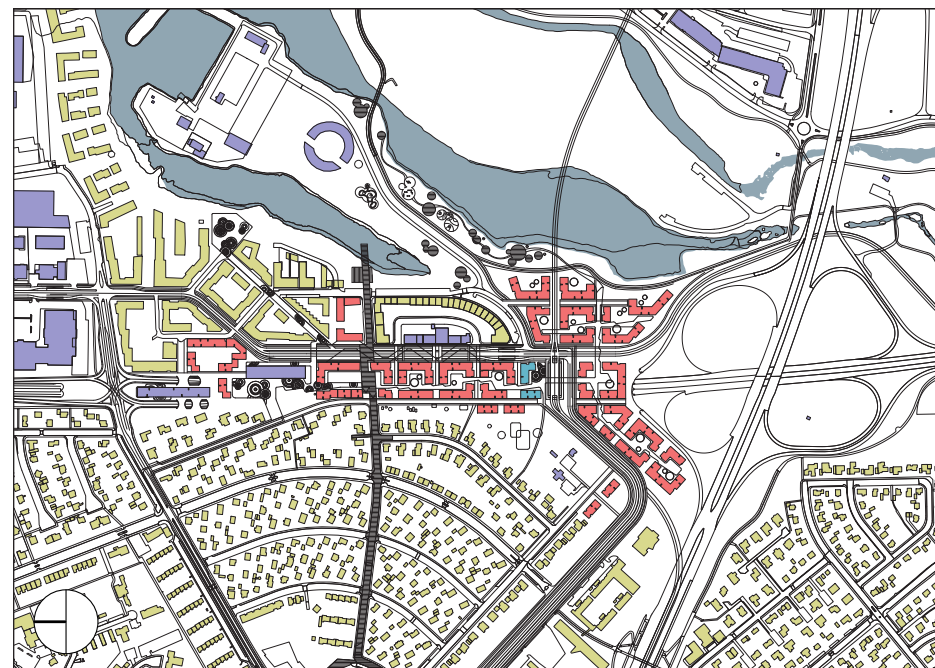
Í tillögunni eru gangandi vegfarendur settir í forgang og hugað að tengingum íbúða við almenningssvæði og útivistarsvæði borgarinnar.

Það er talið styðja við betra geðheilbrigði og andlega líðan.

Vistvænni og öruggari samgöngur

Með uppbyggingu sem miðar að því að setja gangandi vegfarendur í forgang er verið að tryggja vistvænni og öruggari samgöngur á svæðinu.

Einnig mun uppbyggingin styðja við frekari notkun almenningssamgangna og hjólastíga þar sem hugað er sérstaklega að staðsetningu kjarnastöðvar og hjólastíga.

SÆBRAUT: Startsemi

SÆBRAUT : Inngarðar og torg í íbúðabyggð, horft til norðurs

Áfangaskipting

Þegar kemur að framkvæmdum þarf að huga að því að framkvæmdir valdi sem minnstu ónæði og truflun fyrir íbúa og vegfarendur.

Fyrsti áfangi væri bygging á stökk frá Skeiðarvogi að mislægum gatnamótum Sæbrautar og Vesturlandsvegur.

Þar sem uppbygging í Vogabyggð á lóðum meðfram Sæbrautinni er ekki hafin gefst tækifæri til að nýta það svæði undir hjáleið. Hægt væri að útbúa bráðabirgða akreinar austan við núverandi akreinar. Þetta fyrirkomulag kallar á náði samturf við lóðarhafa en benda má á ávinning þeirra þar sem lóðirnar munu hafa aukið verðgildi ofan á stökknum að framkvæmdum loknum.

SÆBRAUT : Afstöðumynd Sæbrautarstokkur

